

dr hab. Krzysztof Gładkowski, prof. UWM

Olsztyn, dnia 19 października 2020 r.

Instytut Nauk Politycznych

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski

w Olsztynie

Opinia nt. rozprawy doktorskiej mgra Andrzeja Jurkuna

pt. *Działalność społeczno-polityczna organizacji mniejszości litewskiej w Polsce*

Magister Andrzej Jurkun jest absolwentem Wydziału Nauk Społecznych, Wydziału Prawa i Administracji oraz Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Studia z zakresu nauk o polityce na Wydziale Nauk Społecznych rozpoczął w roku akademickim 2009/2010, które uwieńczył zdobycie stopnia licencjata 18 czerwca 2012 roku, po zdaniu egzaminu i obronie pracy dyplomowej pt. *Formy działalności mniejszości litewskiej w Polsce na przykładzie Litewskiego Towarzystwa Świętego Kazimierza w Sejnach*. W następnym roku akademickim ukończył studia z zakresu bezpieczeństwa wewnętrznego na Wydziale Prawa i Administracji po zdaniu egzaminu licencjackiego i obronie pracy dyplomowej pt. *Zasada wolności działalności gospodarczej i jej ograniczenia w prawie polskim*. Kolejny stopień naukowy zdobył również w UWM wraz z ukończeniem dwóch kierunków – na Wydziale Nauk Społecznych i na Wydziale Humanistycznym. 12 czerwca 2014 roku zdał egzamin i obronił pracę magisterską pt. *Wizerunek medialny głów państw na łamach prasy opiniotwórczej. Na przykładzie Bronisława Komorowskiego i Francois Hollande'a*, na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna na Wydziale Humanistycznym. 23 czerwca 2014 roku uzyskał stopień magistra po zdaniu egzaminu i obronie pracy magisterskiej pt. *Działalność Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość w Obwodzie Suwalsko - Augustowskim. Na przykładzie działalności Piotra Burdyna ps. „Edward”, „Kabel”, „Mroźny”, „Poręba”*, na kierunku politologia na Wydziale Nauk Społecznych. Autor opiniowanej rozprawy jest zatem zarówno podwójnym licencjatem, jak i podwójnym magistrem, absolwentem trzech wydziałów Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. Jest to świadectwo jego szczególnych predyspozycji do pracy naukowej, biorąc przy tym pod uwagę, że potrafił w terminie ukończyć studia na wspomnianych kierunkach studiów. Godne uwagi jest też i to, że podejmując jako tematy badawcze różne problemy potrafił koncentrować większość z nich na zagadnieniach wchodzących w zakres studiów politologicznych.

Studia politologiczne III stopnia mgr A. Jurkun rozpoczął w roku akademickim 2014/2015, obierając jako przedmiot badań mniejszość litewską w Polsce. W trakcie studiów aktywnie uczestniczył w życiu naukowym, biorąc udział i organizując konferencje i debaty naukowe. Andrzej Jurkun aktywnie uczestniczył w blisko pięćdziesięciu ogólnopolskich i międzynarodowych konferencjach naukowych. Wśród nich są takie jak: Międzynarodowa konferencja naukowa „Sociocultural, Political, Legal and Economic Aspects of the International Environment Development” w Lwowskim Uniwersytecie Narodowym im. Iwana Franki we Lwowie, 16-17.04.2015 r. (referat pt. *Polish-Lithuanian Electricity Bridge as a Guarantor of Security in the Baltic Countries*); Międzynarodowa konferencja naukowa pt. „Modern trends in the international environment transformation: identities, norms and values” w Lwowskim Uniwersytecie Narodowym im. Iwana Franki we Lwowie, 06.06.2018 r. (referat pt. *Spoleczno-kulturowa aktywność mniejszości litewskiej w Polsce*); Ogólnopolska konferencja naukowa pt. „Bezpieczeństwo XXI wieku – wymiar praktyczny i teoretyczny” – Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, 03.06.2016 r. (referat pt. *Problemy i wyzwania na pograniczu polsko-litewskim*); Ogólnopolska konferencja naukowa pt. „Interdyscyplinarne rozważania na temat polityki i bezpieczeństwa w XXI wieku” – Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, 12.02.2018 r. (referat pt. *Zmiany strukturalne mniejszości litewskiej w Polsce – analiza i prognoza*); Ogólnopolska konferencja naukowa pt. „Oddziaływanie mediów na postrzeganie i ocenę współczesnej polityki” – Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie 25.06.2018 r. (referat pt. *Dostęp mniejszości litewskiej do publicznych środków masowego przekazu*).

Plonem działalności naukowej Doktoranta jest ponad trzydzieści publikacji, ujętych w bazie Expertus. Wśród publikacji poświęconych wybranemu obszarowi badań są m.in.: *Jaćwingowie – przejawy zainteresowania kulturą i poszukiwania korzeni etnicznych na Suwalszczyźnie*, „Koło Historii. Czasopismo afiliowane z Instytutem Historii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie” 2019, nr 22, s. 11-25 (czasopismo notowane w części B wykazu czasopism Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego – 3 punkty); *Aktywność społeczno-kulturalna społeczności litewskiej w Polsce*, [w:] *Problem stosunków polsko-niemieckich po traktacie z 1991 roku z perspektywy regionalnej*, red. K. Gładkowski, Olsztyn 2014; *Polityka władz polskich wobec mniejszości litewskiej w latach 1945-1989*, [w:] *Współczesne polityczne i społeczne wyzwania i dylematy*, red. W. Tomaszewski, W. Fabiszewski, A. Jurkun, Olsztyn 2018; *Różnorodność kulturowa na Sejneńszczyźnie – wczoraj i dziś*, [w:] *Dialog kultur czy zarzewie konfliktów – problematyka mniejszości narodowych w Europie*, red. T. Gajownik, P. Pietnoczka, K. Sidorkiewicz, Olsztyn 2017.

Magister A. Jurkun jest laureatem Ogólnopolskiego Konkursu Debat Oksfordzkich poświęconych tematyce unijnej „Team Europe goes Oxford” (25.01.2016), zdobył pierwsze miejsce w turnieju negocjacyjnym w ramach „III Festiwalu Dyplomatycznego” w Krakowie (23-25.05.2012).

Osiągnięcia naukowe zostały wyróżnione przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w postaci przyznanych A. Jurkunowi stypendiów naukowych: stypendium MNiSW za wybitne osiągnięcia na rok akademicki 2012/2013; stypendium MNiSW za wybitne osiągnięcia na rok akademicki 2013/2014.

Andrzej Jurkun aktywnie działał w środowisku studenckim – w Kole Naukowym Politologów przy INP UWM w Olsztynie w latach 2010-2019 oraz w Studenckim Kole Naukowym Stosunków Międzynarodowych „Inter Gentes” na Wydziale Humanistycznym UWM w Olsztynie w latach 2012-2015.

Rozprawa doktorska mgra A. Jurkuna, zatytułowana *Działalność społeczno-polityczna organizacji mniejszości litewskiej w Polsce*, liczy czterysta stron, na których przedstawiono poza „Wstępem”, „Zakończeniem”, „Summary”, „Bibliografią”, „Spisem tabel” następujące problemy badawcze: historia stosunków polsko-litewskich w aspekcie politycznym (rozdział I), sytuacja społeczności litewskiej w Polsce (rozdział II), działalność organizacji mniejszości litewskiej w Polsce (rozdział III).

Naszkiecowanie rozległego tła historycznego stosunków polsko-litewskich umożliwiło autorowi wyjaśnienie wielu kwestii szczegółowych, takich jak obecność Litwinów w granicach RP, kształt granicy Polsko-Litewskiej czy konflikty i kwestie sporne, a także takich jak współczesna kultura i tożsamość Litwinów czy geneza mniejszości litewskiej i jej organizacji w Polsce.

Główny przedmiot badań, czyli działalność organizacji mniejszości litewskich, Autor rozprawy w sposób metodycznie usystematyzowany przedstawił w ostatniej części pracy (s. 277-351). Opisał następujące organizacje i ich działalność: 1) Stowarzyszenie Litwinów w Polsce, 2) Litewskie Towarzystwo Św. Kazimierza w Sejnach, 3) Fundację im. bpa. Antanasa Baranauskasa „Dom Litewski” w Sejnach, 4) Stowarzyszenie Litewskiej Kultury Etnicznej w Polsce, 5) Stowarzyszenie Młodzieży Litewskiej w Polsce, 6) Stowarzyszenie Nauczycieli Litwinów w Polsce, 7) Stowarzyszenie Jaćwiesko-Pruskie, 8) Wspólnotę Litwinów w Polsce.

Analizowane w opiniowanym studium kwestie mają solidną podbudowę teoretyczną, co nie było łatwym osiągnięciem, gdy weźmie się pod uwagę, że autor wieloaspektowo ujął badane problemy związane z działalnością Litwinów w Polsce. Na szczególne podkreślenie zasługują: 1) wykorzystanie materiałów pozyskanych podczas badań empirycznych, dzięki

czemu wiele z przedstawionych kwestii zyskuje walor nowatorskości, 2) monograficzne ujęcie działalności stowarzyszeń i fundacji litewskich istniejących w Polsce, 3) opis i analiza aktywności politycznej Litwinów w Polsce, 4) opis i charakterystyka litewskich placówek dyplomatycznych oraz ich praca na rzecz społeczności litewskiej na podstawie badań empirycznych.

Mając na uwadze wymienione walory a także bogatą literaturę zarówno polsko-, jak i litewskojęzyczną (51 publikacji w języku litewskim), akty prawne, źródła archiwalne, materiały z badań empirycznych, filmografię wykorzystaną w analizach i dokumentowaniu przedstawionych tez w studium mgra Andrzeja Jurkuna wnoszę o dalsze procedowanie w postępowaniu o nadanie stopnia doktora w dyscyplinie nauki o polityce i administracji Zespołu ds. nauk o polityce i administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Dr hab. Krzysztof Gładkowski, prof. UWM

Promotor pracy doktorskiej